

København d. 19. december 2017

Til

Undervisningsministeriet, Departementet
Frederiksholm Kanal 25
1220 København K

Fremsendt som e-post til Mikkel.Beveridge.Lonblad@uvm.dk og Ida.Risskov.Sorensen@uvm.dk med følgende angivelse i emnefeltet: "Høring: Oplæg til undersøgelse af praksis ved udskrivning af elever".

Høringssvar vedrørende aftalebeskrivelse om undersøgelse af udskrivninger på frie skoler

I høringsbrev af 5. december 2017 anmoder Undervisningsministeriet ved Departementet om eventuelle bemærkninger vedrørende ovenstående. Foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier takker for muligheden til at give vores synspunkter til kende.

I det følgende giver foreningen sit syn på de enkelte dele i aftalebeskrivelsen fra EVA. Foreningerne omkring de frie skoler har lavet en særskilt henvendelse til Undervisningsministeren vedr. elevdelen*. Denne gengives nedenstående som en del af foreningens høringssvar.

Skoleforeningernes andel i undersøgelsen

Ifølge aftalebeskrivelsen har foreningerne omkring de frie skoler rekvireret den forudgående undersøgelse (2016-undersøgelsen) i samarbejde med Undervisningsministeriet. Det er ikke foreningens opfattelse, at foreningerne omkring de frie skoler har ønsket 2016-undersøgelsen eller den, som aftalebeskrivelsen lægger op til. De frie skolers foreninger har accepteret Ministeriets behov for en undersøgelse.

Undersøgelsens titel

Både i forbindelse med 2016-undersøgelsen, og den kommende, har foreningen anholdt, at undersøgelsen er benævnt "Undersøgelse af praksis ved udskrivning af elever på frie grundskoler m.v.". Undersøgelsens formål er at finde ud af, om skolerne overholder Børnekonventionens artikel 12, desuden om den vejledningsindsats, der er lavet vedr. overholdelse af Børnekonventionen, til skolerne, har haft en effekt. Dette bør afspejles i titlen på undersøgelsen. Den nuværende titel peger på en meget bredere undersøgelse.

Antal af udskrivninger

Som ved 2016-undersøgelsen er foreningen også denne gang stærkt kritisk over for det anførte behov for at undersøge antallet af udskrivninger på skolerne. Antallet, og i princippet også årsagen til udskrivning, er uvedkommende i en undersøgelse, der skal afdække processer vedr. overholdelse af Børnekonventionen. Det er meget vigtigt, at undersøgelsen ikke, på uhensigtsmæssig vis, kommer til at skabe mere fokus på de frie skolers frihedsrettigheder – herunder elevfriheden - end på skolernes evne og vilje til at overholde konventioner. Dette er også et argument for en anden titel på undersøgelsen.

Vi er organisationen for private grundskoler, gymnasier og studenterkurser fordelt over hele Danmark. På vores skoler har godt 67.000 elever deres daglige gang og undervisning. Vi udvikler muligheden for at drive frie skoler, der uddanner og danner børn og unge til fremtidens fællesskaber.

Undersøgellesperiode og opstart på undersøgelse

Da undersøgelsen er en effektmåling af skolernes anvendelse og kendskab til Ministeriets nyeste vejledningsmateriale (offentliggjort d. 20. september 2017), og skolernes deraf ændrede processer, må det være rimeligt, at undersøgelsen først sættes i værk pr. september 2018, og at undersøgelsen fokuserer på udskrivninger sket i perioden/skoleåret 2017/2018.

Misforståede spørgsmål

I forbindelse med både det kvalitative interview med skolelederne og især ved spørgeskemaundersøgelsen i 2016-undersøgelsen, opstod der en række misforståelser på baggrund af spørgerammen, der betød, at skolelederne ikke forstod spørgsmålene på samme måde. Bl.a. var der tvivl om, hvad der mentes med en udskrivning. Det betød selvkært, at undersøgelsen mistede validitet. Foreningen vil gerne byde ind med sit kendskab til skolernes ledelser og erfaring med daglig rådgivning på området i processen omkring udformning af spørgeskema og spørgeguide for at være med til at sikre, at der ikke opstår misforståelser igen.

Undersøgelse af elevernes oplevelse af udskrivningsprocessen

*Foreningerne (omkring de frie skoler) kan ikke tilslutte sig den beskrevne inddragelse af elevernes erfaringer med udskrivning i den nye undersøgelse, da vi ikke kan bakke op om den skitserede ramme, metode og design af undersøgelsen, som er fremsat i forslaget.

"Hvordan opleves udskrivningsprocessen af elever, og føler de sig i tilstrækkelig grad inddraget?" Det er det spørgsmål, der ifølge aftalebeskrivelsen skal afdækkes. Hvordan afdækkes disse spørgsmål – elevernes "oplevelse" og "følelse af tilstrækkelig inddragelse" på en måde, der giver undersøgelsen validitet?

Et ophør af samarbejde med en elev og dennes forældre er altid en alvorlig sag. Årsagerne kan være mange, og der er stor kompleksitet forbundet med håndtering af de enkelte sager.

Hvis man skal tale om "lykkelige udgange" på en udskrivningsproces, må det være i de tilfælde, hvor skole/hjem, inkl. elev, i fællesskab når frem til, at et skift af skole vil være den bedste mulighed. Disse forløb vil ikke medgå i undersøgelsen, da der ikke er tale om udskrivninger fra skolens side. Men uanset hvad, er der også i disse tilfælde tale om "en tabshistorie". Noget er ikke lykket for nogen. Det er ikke gået, som man havde regnet med eller håbet på. Vi finder, at det må blive særdeles vanskeligt i undersøgelsen at sikre en retvisende indikation af skolernes processer, når udgangspunktet for de adspurgte børn og forældre med stor sikkerhed er en negativ oplevelse – eller i det mindste en oplevelse forbundet med mangeartede følelser. Det er svært at forestille sig, at de adspurgte forældre og elever kan adskille skolens overholdelse af Børnekonventionen fra den samlede oplevelse af forløbet.

Undersøgellesdesignet lægger op til interview med 20 elever – 10 fra de frie grundskoler og 10 fra henholdsvis efterskoler og frie fagskoler. Efter foreningernes opfattelse er det en meget lille stikprøve at udlede noget fra. Derudover lægges der op til, at det skal være skoler beliggende i hhv. København og Aarhus. Der er altså ikke tale om nogen repræsentativ undersøgelsesdel, og det er uklart, hvad formålet med disse interview er. Er det at udlede generelle tendenser, praksisopsamling eller noget helt tredje?

Vi mener ligeledes, at det ikke er realistisk at kunne indramme kompleksiteten i typerne af udskrivningssager, hensynet til elevernes alder m.v. Der vil skulle tages rigtigt mange forbehold ift. undersøgelsesens reliabilitet.

Foreningerne nærer samtidigt bekymring for, hvordan det vil være for forældre, og især elever, at genopleve noget, der er fortid. Hvad er barnets tarv? Udskrivninger af elever handler, - men ikke kun - om elever, der er medårsag til udskrivningen - forstået som medansvarlige. Det er efter vores opfattelse etisk angribeligt at

inddrage elever, der er udskrevet pga. samarbejdet med forældrene eller manglende skolepengebetaling. Det er ligeledes problematisk at inddrage elever, der er udskrevet, fordi de har vanskeligheder eller behov, der ikke kan afhjælpes ved enkeltintegreret specialundervisning, inklusion eller personlig assistance. Og hvordan vil det være for yngre elever, der måtte inddrages – og er det deres, eller i virkeligheden deres forældres opfattelse, der vil afspejles i svarene på spørgsmålene?

Skolernes inddragelse af elever ift. Børnekonventionen, herunder yngre elever, kan ske på mange måder, f.eks. ved dialog i klasseværelset, en gåtur eller spontan opstået samtale. Når inddragelse af eleverne er sket under mere uformelle rammer, kan det ligeledes være vanskeligt efterfølgende at spørge ind til elevens oplevelser og forvente brugbare svar, da der kan være tale om flere forskellige samtaler og situationer, som måske ikke alle efterfølgende lader sig konkret genkalde.

I forhold til forslag om rekruttering af elever til undersøgelsen ser foreningerne både etiske og persondata-retlige problemer. Skoleforeningerne har ikke data på elever, der er udskrevet fra skolerne. Der er ikke nogen garanti for, at skolerne selv har gemt oplysningerne, da skolerne kun må gemme elevsager, hvis der er en saglig begrundelse herfor. Skolerne kan ligeledes ikke uden videre videregive oplysninger.

Skoleforeningerne ønsker ikke at bede skolerne om at identificere og tage kontakt til elever og forældre, med hvem de har opsagt samarbejdet, med det formål at få dem til at deltage i undersøgelsen.

Foreningerne omkring de frie skoler har velvilligt samarbejdet med Ministeriet om udarbejdelse af vejledninger og videreformidling af disse. Foreningerne har kommunikeret til medlemmer på forskellig vis og har orienteret om skolernes forpligtelse til overholdelse af Børnekonventionens artikel 12. Det er indtrykket, at indsatsen har haft stor effekt, og at skolerne er opmærksomme på deres forpligtelse. Det ændrer dog ikke ved, at sagerne kræver stor omtanke fra skolernes side, når reglerne skal overholdes, og der samtidigt skal tages hensyn til det enkelte barn.

Foreningerne har forståelse for, at der er behov for at se en effekt af arbejdet omkring Børnekonventionen, bl.a. for at kunne fremlægge resultater for Ombudsmanden. Foreningerne har derfor grundlæggende forståelse for behovet for en opfølgende undersøgelse – en undersøgelse, der bør handle om skolernes kendskab til og ageren ift. Børnekonventionen. Foreningerne ønsker, at denne undersøgelse bliver så valid som mulig, og at rammer, metode og design ikke er med til at skabe usikkerhed om de frie skolers adfærd og processer.

Vi uddyber gerne vores hørings svar.

På foreningens vegne,

Karsten Suhr, formand

ks@privateskoler.dk

Danmarks Private Skoler
Ny Kongensgade 15, 3.
1472 København K

